

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanje prejeto mesečno K 1.70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.787. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Izseljeniški zakon.

Jesen predloži vlada parlamentu načrt izseljeniškega zakona, ki je za nas Slovence posebne važnosti, saj tvorimo ravno mi precejšen del one vojske, ki leto za leto zapusti domovino in se morda ne vrne več. Kranjska je z ozirom na izseljeniško gibanje na četrtem mestu med avstrijskimi kronovinami in je znašalo število izseljencev iz Kranjskega v pretečenem desetletju 35.030; toliko jih je samo iz Kranjskega, kje so pa še Štajerska, Koroška, Goriška in Primorje?

Nisem se namenil pisati danes o izseljeniškem vprašanju v splošnem, kakor tudi je postalo sedaj posebno aktualno, marveč hočem zaenkrat opozoriti samo na eno veliko hibo, ki sta jo imela zadnja dva parlamenta predložena načrta izseljeniškega zakona. Gre tu za načrta iz l. 1904. in 1908. Trgovinski ministristvo je izdalo lani oba načrta v primerjalni izdaji s predstavami zakonov nekaterih, na tem polju uspešno delujočih držav. Načrt iz l. 1908. je posnel in združil v sebi najvažnejše določbe tujih zakonov, vendar se pa ni dotaknil vprašanja o denarnih pošiljativah v domovino. Ker ima nekaj držav — predvsem Italija — ravno o tem vprašanju vzorne postave, je pač težko umljivo, zakaj je načrt to popolnoma prezrl; da bi prepustil vprašanje denarnih pošiljatev preko zakona ministrskim naredbam v popolno uravnajo, je glede na važnost materije pač nedopustno. Kakšne svote pridejo vpoštev, pojasnim v sledečem.

Večina naših ljudi gre iskat zaslužka v Severno Ameriko, zato ne bo odveč, ako ravno o varnosti prihrankov in o denarnih pošiljativah v domovino podrobneje izpregovorim. Leta 1907. se je pečala s tem vprašanjem komisija sestavljena iz članov senata in hiše reprezentantov Zedinjenih držav ter je izdala tri leta potem obširno poročilo o svojem raziskavanju. »Immigration Commission« — naseljeniška komisija — je proučila postave vseh držav Unije ter je našla, da so skoro vse poskusile postaviti uravnavni razmere pri denarnih zavodih naseljencev — imenuje jih »immigration banks«, — pa so imele s svojim poizkusom le malo uspeha, česar so baje naseljenci sami krivi. Večina njih namreč ne zna angleško ter se tudi sicer premalo izpozna pri ameriški pošti, pa radi tega ne more sama pošiljati svojih prihrankov domov. Njih pošta in bankirji so agentje paroplovnih družb ali posestniki gostiln in pre-

nočišč, katerim izročajo denar, da ga spravijo zanje in potem odpošljejo domov. Dostikrat prevzame kakšen tovariš iz domačega kraja in ki je že dalje časa v Ameriki, posle zakotnega bankirja, vloži denar v banko in dobi za svoj trud tekoče obresti. Komisija je našla 2600 tverd, oziroma bolj ljudi, ki se pečajo s shranjevanjem in upravo delavskega denarja. Največ jih je v državi New York (1000), Pennsylvania (410), Illinois (275), Massachusetts (175), Ohio (150); to so države, kjer je največ naših in italijanskih izseljencev. Posebno za naše izseljence so agentje paroplovnih družb ponajveč tudi njih bankirji. Izmed 116 najbolj znanih naseljeniških bank je bilo 107 paroplovnih posredovalnic. Kako je poskrbljeno z varnostjo vlog v takih »bankah«, je lahko misliti. Leta 1907. je faliralo samo v New Yorku 25 bank in so izgubili naseljenci 75 milijonov kron; res da se je to zgodilo začasa krize, vendar je pa našla komisija, da tudi v mirnih časih mnogo takih bankirjev svoje zaupljive žrtve ogoljufa in ob trdo prislužen denar pripravi.

Koliko pošljejo naseljenci domov, je težko natančno določiti, zato podaj poročilo komisije tudi le približne podatke za leto 1907. Pošiljativ v posamezne države so znašale v milijonih dolarjev (1 dolar = 5 kron): Italija 85, Avstro-Ogrska 75, Rusija in Velika Britanija po 25, Norveška, Švedska in Danska 25, Nemčija 15, Grška, Balkan, Japonska in Kitajska po 5, druge države 5; skupaj so torej poslali izseljenci iz navedenih držav 275 milijonov dolarjev, to je 1375 milijonov kron v enem letu! Številke so vzete iz leta visoke konjunktore ter jih moramo za eno tretjino pomanjšati, ako hočemo najti pravilno povprečno svoto.

In res so poslali naseljenci ameriški leta 1910. precej manjše svote: Avstro-Ogrska 47 milijonov dolarjev, Italija 25, Velika Britanija 14, Nemčija 476, Rusija 3, Francija 139, Norveška in Grška po 1 milijon dolarjev; leta 1910. se je še močno čutila kriza, ki je nastala pred tremi leti, zato so bili tudi delavni pogoji precej slabi.

Naša država dobi torej povprečno 150 do 250 milijonov kron na leto od svojih izseljencev v Ameriki ter dosedaj še ni smatrala za vredno, da bi postavno uredila negotove in malo sigurne prilike za denarne pošiljativ v domovino. Da novi načrt zakona za l. 1908. ni v tem oziru nič boljši od prejšnjih, sem že gori omenil. Italija dobiva od svojih izseljencev nad — povprečno — 300 milijonov lir na leto ter je tudi posredovala, da je denarno vprašanje naravnost vzorno urejeno.

Pri nas dosedaj raznih predlogov, tudi od konzularne strani, za odpravo tega nedostotka ni manjkalo. Posebno se je delalo na to, da bi stopila naša poštna hranilnica v zvezo z ameriško poštno hranilnico, ki je skoro ravno takega ustroja, vendar je bilo vse dosedaj brez uspeha. Kar se je dosedaj doseglo, je vse delo privatne podjetnosti in so na tem polju najbolj delavne češke banke. Tako je Osrednja banka čeških hranilnic prevzela trdsko Brodsky & Sovak v New Yorku ter jo pretvorila v delniško družbo Bank of Europe s pol milijona kron delniške glavnice. Seveda imajo tudi Nemci svoje denarne zavode za izseljence, in letos v januarju je pričela poslovati v New Yorku ogrsko-slovaška banka, ki računa v prvi vrsti na južne Slovence v korist ustanoviteljev Ogrrov. V koliko so slovenski denarni zavodi v Ameriki priporočljivi, ne vem, ker nimam potrebnih podatkov, vendar pa mislim, da bi državno in postavno urejeni zavodi bolje in v večjo korist izseljencev delali, kakor pa privatni zavodi, ki iščejo dela v tujini radi visokih dobičkov ter jim je narodnost dostikrat samo reklamni boben.

Izseljeniški milijoni spravljajo polagoma in redno našo plačilno bilanco v ravnotežje ter so velevažen faktor v gospodarstvu države, zato ni lepo, če se izseljeniško vprašanje v tem oziru dosledno prezira; pa tudi pametno ni, ker bi dosegli po državni inicijativi precej ugodnejše uspehe. Dokler država ne vzame končne rešitve celega izseljeniškega vprašanja v svoje roke, bodo trpeli škodo izseljenci pa tudi ona sama.

Dr. Č.

Državni zbor.

Dunaj, 20. maja.

Justh in Tisza.

Navay, predsednik ogrske zbornice, je včeraj pismeno naznanil podpredsedniku Beöthyju, da odloži predsedniško mesto. Danes je Beöthy otvoril sejo. Justhovi pristaji so zahtevali besedo pred dnevnim redom. Ker jim Beöthy ni ustregel, zahtevali so tajno sejo. Ta predlog je večina odklonila in zapustila zbornico. Ker je postala zbornica nesklepčna, je bila seja prekinjena. Justhova stranka torej resno nadaljuje obstrukcijo. Ta igra se ponavlja že deseti mesec. Na dnevnem redu je brambna predloga, s katero hoče Justh dobiti splošno in enako volilno pravico.

Ministrski predsednik Lukacs se je tri tedne pogajal z Justhom. Ta pa je neiz-

prosen, pogajanja so se razbila. Vladi in njeni večini ne preostane drugega, nego da posadi na predsedniško mesto moža, ki hoče in more zlomiti obstrukcijo z železno roko. In tak je grof Tisza, ki je pripravljen za strelvod tehnične obstrukcije. Stvar pa ni tako enostavna. Ko je meseca novembra odstopil tedanji predsednik Berzeviczy, je opozicija več časa z obstrukcijo zadrževala volitev novega predsednika. To se utegne tudi sedaj zgoditi. Ker pa se je jako skrčilo število obstrukcionista, je le mogoče, da že v sredo grof Tisza nosi zvonec v zbornici. Parlamentarni dvoboj med Justhom in Tiszom se nato prične. Tisza ni izbirčen v sredstvih, vendar bode težko ugnal obstrukcijo s sedanjim poslovnikom. Revizija poslovnika pa je zopet križeva pot skozi šibe obstrukcije. Vlada bi morala umakniti vse svoje predloge, da zbornica sklene revizijo poslovnika. Zasedanje bi se moralo zaključiti in novo otvoriti, da pride zopet brambna predloga na dnevni red. Koalicija je leta 1908. zlomila obstrukcijo hrvaških poslancev s tem, da je vso službeno pragmatiko za železničarje zmašila v en sam paragraf. Z brambno predlogo to ne gre.

Boj med Justhom in Tiszom, ki je duševni voditelj vladne večine, pa je tudi za Avstrijo velikega pomena. Druga leta so bili vojaški nabori ob tem času večinoma že dovršeni. Danes pa niti vlada ne vé, kdaj se prično nabori, ravnotako ne, ali je mogoče definitivni zakon ali le enoletni provizorij. Justh s svojo skupino, ki šteje le tri dvanajstere, ima v rokah ugled in veljavo države pred vnanjim svetom. Posledice tega boja po bodo najhujše zadele prebivalstvo. Nad 100.000 družin bode moralo s 1. oktobrom poslati vsaj po enega člana v vojašnice. More se zgoditi, da bodo družine zvedele šele v poletju, kdo bode moral za dve, tri ali pri mornarici celo za štiri leta od doma. Tudi te žalostne posledice izvirajo iz površnosti in vrtoglavoosti onih državnikov, ki so ustvarili državo na obroke.

Provizorij.

Tudi v avstrijski zbornici niso najboljše razmere. Peti mesec že poteka in parlament je zopet prisiljen dovoliti le provizorij državnega proračuna. Ljudje se resno pripravajo, kdo je več kriv tega nereda v državnem gospodarstvu, vlada ali parlament. To je pač doktorsko vprašanje za veliki rigorozum. Nismo advokati sedanje vlade, vendar moramo reči, da vlada z namenom ne zadržuje dela. Ravnotako moramo priznati, da jako marljivo delujejo razni odseki poslanske zbornice. Ako pa se delo v zbornici vleče kot kurja čeva, je

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.
(Dalje.)

XXXVL

Stanko je učil tudi Kalija streljati iz Remingtonovega karabina in ta nauku je šel bolj v glavo, kakor pa katekizem. Po desetdnevnem streljanju v cilj in na krokodile, ki so polegavali na pesku ob bregu reke, je mladi zamorec ustrelil veliko antilopo pofu, potem nekaj arielov, slednjič pa mrjasca mdiri. To srečanje pa malo da se ni zaključilo s podobnim slučajem, kakoršen se je pripetil Lindeju, kajti mdiri, kateremu se je Kali po strelu neprevidno približal, je skočil naenkrat na noge in se vrigel nanj s pokonci stoječim repom.* Kali je stisnil k sebi karabin in splezal na drevo, ter sedel na njem toliko časa, dokler ni s svojim kričanjem priklical

* Afrikanke divje svinje imajo široko glavo, okrogle čekane, ne trikotne, precej velik rep, katerega v jezi dvignejo kvišku.

Stanka, ki je pa našel mrjasca že mrtvega. Na bivolce, leve in nosorožce Stanko še ni dovolil dečku streljati. Na slove, ki so zvečer prihajali k napajališču, tudi sam ni streljal, ker je obljudil Nelki, da nobenega nikdar ne ustrelji.

Kadar je pa zjutraj ali v popoldanskim urah zagledal z gore z daljnogledom pasove se v džungli črede ceber, bubalov, arielov, ali kozlov skakačev, je vzel Kalija s sabo. Na takih izletih je večkrat izpraševal o narodu Vahima in Samburu s katerimi se je moral brezpogojno srečati, ako je hotel iti proti vzhodu k bregovom Oceana.

»Ali veš Kali«, vprašal je nekega dne, »če bi v dvajsetih dneh, a na konjih celo prej, zamogli priti do tvoje domovine?«

»Kali ne ve, kje prebivati Vahima«, odvrnil je mladi zamorec in žalostno zmajal z glavo.

»Toda jaz vem; oni prebivajo na tej strani, kjer zjutraj vschaja sonce, nad neko veliko vodo.«

»Da! da!«, zaklical je deček z začudenjem in z radostjo. »Basso - Narok, to je po naše velika in črna voda. Veliki gospod znati vse!«

»Ne, ker ne vem, kako bi nas Vahima sprejeli, ako bi prišli k njim.«

»Kali jim zapovedati pasti na

obraz pred velikim gospodom in pred dobrim Mzimu.«

»Ali bi pa ubogali?«

»Kalijev oče nositi leopardovo kožo in Kali tudi.«

Stanko je razumel, da to pomeni, da je Kalijev oče kralj, Kali sam pa njegov najstarejši sin in prestolonaslednik Vahimov.

Vprašal je torej dalje:

»Rekel si, da so bili pri vas beli potniki in da jih stari ljudje še pomnijo?«

»Da, in Kali je slišal, da so imeli na glavah mnogo perkala.«

»Ah«, pomislil je Stanko, »toraj to niso bili Evropejci, ampak Arabci, kajne zamorci vsled njihove bolj jasne kože in bele obleke imenujejo bele ljudi...«

Ker jih pa Kali ni videl in ni mogel dati o njih nobenih natančnejših pojasn, stavl mu je Stanko drugo vprašanje:

»Ali Vahima niso ubili nobenega izmed belo oblečenih ljudi?«

»Ne. Vahima ali Samburu ne morejo tega storiti.«

»Zakaj?«

»Ker so oni rekli, da ako bi njihova kri padla na zemljo, bi nehal padati dež.«

»Veseli me, da to verjamejo«, pomislil je spet Stanko.

Potem je pa spet vprašal:

»Ali bi Vahima šli z nami do morja, ako bi jim obljudil mnogo perkala, koral in pušk?«

»Kali iti in Vahima tudi, toda veliki gospod premagati poprej Samburu, ki prebivajo na drugi strani vode.«

»Kdo prebiva pa za Samburu?«

»Za Samburu ni gor in je džungla, a v nji levi.«

S tem se je končal pogovor. Stanko je vedno bolj mislil na veliko potovanje proti vzhodu pomneč kar je govoril Linde, da je tam mogoče zadeti na Arabce s pobrezja, ki trgujejo s slonovsko kostjo, morebiti pa tudi na misionjske karavane. Vedel je, da bi pomnilo tako potovanje za Nelko strašne težave in nove nevarnosti, jasno mu je pa tudi bilo, da ne morejo celo življenje ostati na Lindejevi gori in da bodo morali kmalu odriniti na pot. Čas po spomladanskem deževju, ko še voda pokriva okužljiva močvirja in je povsod dovolj pitne vode, je zato najbolj pripraven. Na visokem vrhuncu še niso občutili vročine; noči so bile tako hladne, da se je bilo treba dobro odeti. Toda v dolini, v džungli je bilo znatno bolj vroče in znano je bilo, da pride kmalu silna vročina. Dež je sedaj samo še po-

vzrok ta, ker ni močne in zanesljive večine. Ta pa je zopet odvisna od češko-nemške sprave, katero kujejo v Pragi že pol leta. Zato vse visi v zraku.

Bliža pa se čas, ko se bode parlament moral odločiti za finančno reformo. Danes se vrši prvo branje proračunskega provizorija in se morda prične že drugo branje službene pragmatike. Ta naj stopi v veljavo že s 1. julijem. S tem dnem se zvišajo tudi plače, oziroma izdatki države. Do konca junija morda oba parlamenta rešita brambni zakon, ki prinese sicer dveletno službo, obenem pa znatno zviša stroške za armado. Zbornica pa se bavi le s provizorijem proračuna, ki niti za vinar ne zviša državnih dohodkov. Kje pa naj vlada zajema milijone? To vprašanje mora zbuditi tudi najbolj kosmato vest raznih poslancev, ki hočejo vedno s tujimi rokami loviti gade. Finančna reforma je lesnika, toda požirati jo bodo morali tudi tisti, ki bi radi samo grabili. In tedaj se bodo morale stranke zediniti, da se loté tudi finančne reforme. Da bi se to zgodilo do poletnih počitnic, pa ni nobenega upanja več.

Danes je kot glavni govornik o provizoriju dr. Dulibič nad dve uri opisaval hrvaške razmere. Drugi glavni govornik Fuchs se je odpovedal besedi. Nato so italijanski poslanci v obliki stvarnih popravkov izražali svojo nevoljo, ker njih pravna fakulteta počiva v odseku. Prihodnje tri dni bode trajala razprava o službeni pragmatiki. Glasovanje pa se bode vršilo šele drugi teden.

Poslanec Gostinčar je vložil interpelacijo na poljedelskega ministra zaradi prepovedane poti skozi državni gozd v Mali gori nad Idrijo.

Poslanec Mandić je danes vložil nujni predlog za državno podporo po toči poškodovanim občinam Dekani, Marežice in Podgrad v Istri.

Predsednik avstrijske delegacije o tri-alizmu.

Predsednik avstrijske delegacije, znani nemški koroški poslanec Dobernig, je včeraj govoril v Celovcu o trializmu. Uvodoma se je pečal z zunanjo politiko in izjavil, da zaupa novemu zunanjemu ministru Berchtoldu kakor tudi skupnemu finančnemu ministru Bilinskemu. Ni pa zadovoljen z notranjimi zadevami. Dogodki na Ogrskem so pospešili jugoslovansko vprašanje, ker so Mažari na Hrvaškem proglasili izjemno stanje. Dasi smo narodni nasprotniki Jugoslovancov in dasi Jugoslovani nastopajo sovražno proti Nemcem, ne zakrivamo, da ne umevamo mažarskega nasilstva na Hrvaškem. Narodno zavedno ljudstvo se trajno ne more teptati. Ker so Jugoslovani solidarni, je predlagal delegat Cingrija, da ker hrvaški sabor ni volil novih poslancev v ogrsko-hrvaški državni zbor, tudi ogrska delegacija ni popolna. V isti zadevi je stavil name kot predsednika delegacije vprašanje delegat dr. Šusteršič. Zdelo se mi je umestno, da v svojem odgovoru pribijem zgolj, kako važna da je ta zadeva, ki se mora temeljito proučiti in sem si pridržal odgovoriti v eni bodočih sej. Odgovoriti bi bil zgolj mogel, da avstrijska delegacija ni kompetentna, odločevati o zakonitosti ogrske delegacije, ker bi v slučaju, ko bi šlo za legalnost avstrijske delegacije, tudi ne poznali druge kot svoje odločitve. Kar sem mislil, nisem povedal, ker nisem hotel še poostriiti že tako napeto razpoloženje in ker nisem čutil potrebe, da napravim gospodom na Ogrskem kako uslugo. Kako

redkoma škropil zemljo, gladina vode v reki je pa padala od dne do dne. Stanko je mislil, da se bo poleti morebiti tudi ona spremenila v enega onih »khorov«, katerih je videl veliko v libijski puščavi, kjer samo po sredini struge teče ozek trak vode.

Vendar je odlagal odhod od dne do dne. Na Lindejevi gori je bilo vsem tako prijetno, ljudem, kakor tudi živalim! Nelka se je iznebila tukaj ne samo mrzlice, ampak tudi anemije, Stanka nikdar ni bolela glava; koža na Kaliju in Mei se je pričela svetiti kot temen atlas. Nasibu je izgledal kot melona, hodeča na tankih nogah, King se je pa zredil ne manj kot konji in osel. Stanko je dobro vedel, da drugega takega otoka na morju džungle ne najdejo več do konca potovanja. In z bojaznijo je gledal v prihodnost, dasiravno so imeli sedaj veliko pomoč, a v danem slučaju tudi obrambo v Kingu.

Tako je pretekel še teden, preden so se pričeli pripravljati na pot. Kadar niso delali zavojev, so izpuščali leta-joče zmaje z obvestilom, da gredo proti vzhodu k nekemu jezeru in proti oceanu, izpuščali so jih neprenehoma, ker je prišel silen, včasih celo huraganu podoben zahodni veter, ki jih je dvigal in nesel daleč proti goram in čez gore. Da bi Nelko zavaroval pred vročino, je naredil Stanko iz ostankov šotora neke vrste nebo, pod katerim bi imela de-

da sodijo Mažari o svobodni besedi, so dokazali, ker niso na Hrvaškem zgolj zaplenili gotovo ostrih govorov avstrijskih delegatov, marveč tudi moj miren odgovor, češ, da je nevaren državi. Govornik se nato peča z ogrskimi politikami, ki so mu očitali dvoreznost in jih opozarja na slovansko nevarnost, ki grozi Mažarom in Nemcem in izvaja, da Nemci glede na jugoslovansko vprašanje ne morejo računati in zapupati Mažarom, marveč da so zgolj nase navezani. Dobernig se je nato jezil na »Neue Freie Presse«, ker je nazvala govor Karola Schwarzenberga salonski razgovor sitih ljudi. Mi, ki stanujemo južno Donave, ne moremo skriti glave v pesek, ker vidimo in ker čutimo, kako da se vse okolu nas giblje.

Jugoslovansko vprašanje po svoji važnosti že prekaša češko nagodbno vprašanje zato, ker je v zvezi z našo zunanjo politiko. Važno je jugoslovanskega vprašanja se splošno bolj umeva, ker so po aneksiji Bosne in Hercegovine pridobile trialistične težnje. O trializmu se bo veliko govorilo, ko bo zbornica v drugem branju razpravljala o aneksijski predlogi, ki je tri leta dremala v bosenskem odseku, kjer so jo brez vsakega odpora sprejeli. Prej ali slej se mora državnoopravno razmerje Bosne in Hercegovine urediti. Zahteva sarajevskega sabora, da sodeluje pri posvetovanjih o skupnih zadevah, se predolgo ne bo mogla odlašati. Ne more se misliti na to, da se Bosna in Hercegovina priklopita Ogrski ali Avstriji, ker prvi priklopitvi morajo ugovarjati Nemci, drugi pa Mažari. Preostane le tretja rešitev: samostojna državna uprava Bosne in Hercegovine morebiti skupno s Hrvaško in Slavonijo. Več pa ne! Dalmacija se ne more nikdar izročiti, še manj bi pa Nemci dovolili, pridružiti Istro in Trst jugoslovanski državi, ker bi se nam tako zaprla pot do morja.

Ko o tem govorimo, ne smemo misliti, da se to takoj zgodi. Monarhija laborira na dualizmu, še večje zlo bi pomenjal trializem. Dobernig nato opozarja, da bi bilo prav se zopet spomniti centralizma. Dalekosežna samouprava se bo Bosni in Hercegovini morala podeliti, a podeliti bi se le mogla, če bi se uvedel skupen parlamentaren ustroj mesto sedanjih delegacij, morebiti državen svet, ki naj bi bil sestavljen iz zastopnikov avstrijskega, ogrskega in bosensko-hercegovskega parlamenta in ki naj bi razpravljal o vseh skupnih zadevah. Ne pomaga vse skupaj nič, jugoslovanskega vprašanje se ne rešimo in se moramo zato pravočasno pečati z vsemi možnostmi, da ne bomo presenečeni.

Končno opozarja vse Nemce, naj bodo čuječi in naj ne prezro jugoslovanske nevarnosti.

Ko beležimo Dobernigova izvajanja, pripomnimo zgolj, da se jugoslovansko vprašanje more in se bo le popolnoma rešilo tudi s Slovenci in ne brez njih. O trializmu je pa itak obrazvil stališče, ki ga zavzema naša stranka in ga je svoj čas objasnili načelnik naše stranke. — Kako že pravi Dobernig: »Narodno zavedno ljudstvo se ne more trajno teptati«. — In Slovencev tudi Nemci ne bodo mogli trajno teptati, marveč mora dobiti slovensko ljudstvo svoje pravice, svojo home rulo. Tega Dobernig ne bo preprečil, ker končno je še vedno zmagala pravica. Več kot dovoljuje Dobernig milostno Jugoslovonom, bomo morali dobiti, kadar bo šlo za to, da se končno reši vprašanje Jugoslovancov. Preko naših trupelj Dobernig nemškega mostu do Adrije ne bo gradil, ker narodno zavednega ljudstva,

klica potovati na slonu. King se je po nekih poskušnjah privadil do nevelikega bremena, kakor tudi do tega, da so mu privezali na hrbtu s pomočjo močnih palminih vrvi. Sicer je pa bil ta tovor peresec v primeri z drugimi, s katerimi so ga nameravali obložiti in katere sta Kali in Mea spravljala in povezovala.

(Dalje.)

Tečaj za poznavanje umetnin.

V nedeljo, dne 12. t. m. se je prekinil tečaj za poznavanje umetnin, ki ga je priredila S. K. S. Z. Vodil ga je ravnatelj deželne muzeja g. prof. dr. Jos. Mantuani, ki je obljubil, da nadaljuje kurz v jeseni. Ker je bil to prvi tak javni kurz pri nas, se nam zdi umestno, da se ozremo v par besedah na ta lepi napredek v delu po naših organizacijah.

Nikdo pač ne bo trdil, da Slovenci nimamo smisla za umetnost. Naša nežna in obenem krepka narodna pesem, naše lične cerkvice po hribih, ki se podajo zeleni gori kakor krona na glavi kraljice, naše kmetijske hiše s svojimi hodniki in ornamenti domače umetnosti pričajo nasprotno; isto smelo trdimo tudi o naši narodni noši. — Ali pa ne pada pri nas smisel za domačo umetnost? Ali ne nosijo vsi predmeti, ki jih rabimo v vsakdanjem življenju, na sebi pečata tovarne in im-

koč smo Slovenci, ne morejo trajno teptati ne koroški in tudi ne štajerski Nemci!

Krvavi boji v Albaniji.

Iz Albanije dohajajo zelo resna poročila. Turki so znali svetu dozdej zakriti pravo sliko o položaju, a poročila, ki zdaj dohajajo, nam slikajo položaj v popolnoma drugih barvah, s kakršnimi so ga nam dozdej Turki slikali. Došla poročila so sicer kratka, a zato silno resna in za Turke neugodna. Lahki seveda vlivajo petrolej na žrjavico v Albaniji, tudi Rusi delajo Turkom skrbi. Ali smo morebiti že v časih, ko pade odločitev o usodi Turčije?

O nemirih v Albaniji se poroča:

Boji pri Peči in Iztoku. — Solunski vali pobegnili.

Milan, 21. maja. Ob obstreljevanju Peči je bilo več mestnih delov poškodovanih. Kroglice so ubile veliko žena in otrok. V okolici Iztoka se bori 800 vstašev s turškimi vojaki. Vstašem hite na pomoč Albanci iz oddaljenih krajev vilajeta in izkušajo preprečiti, da bi Turki odpošiljali svojim četam pomoč. Turki vojaki so razstrelili most čez Belo Drino. Albanci iz kosovskega vilajeta korakajo proti Drenici. Več albanških voditeljev je odpotovalo na Krh, da se posvetujejo z revolucionarnim odborom. Francoski inženirji, ki so v Albaniji merili železnice, so morali prekiniti dela in so odpotovali v Skopje. Solunski vali je iz neznanih vzrokov odstopil in pobegnili iz mesta, ne da bi bil počakal notranjega ministra, ki je naznanil, da pride 20. t. m. v Solun.

Turški poraz v boju pri Kriništi.

Carigrad, 21. maja. Iz Skadra se poroča: V boju pri Kriništi, tri ure hoda do Peči, so vstaši uničili pol turškega bataljona.

Albanci ne zaupajo obljubam.

Skader, 21. maja. Albansko odposlaništvo je naznanilo valiju, da so se rodovi naveličali praznih obljub in da so pripravljeni se žrtvovati za svobodo. Vali je baje na to turški vladi svetoval, da naj se z vstaši pogodi.

Albanski glavarji hite v gore. — Turki groze, da strogo nastopijo.

Kolin, 21. maja. Iz Skopelj se poroča: Albanski glavarji so pobegnili z vstaši v gore, z njimi je pobegnilo 10 uglednih Albancev iz Prizrena.

Carigrad, 21. maja. Zadnji dogodki so turško vlado prepričali, da se izlepa ničesar ne doseže in da se mora proti Albancem nastopiti z največjo strogostjo. Turška vlada je prepričana, da so Lah in Črnogorci povzročili nemire v Albaniji.

Vozni red bo priložen »Slovincu« koncem tekočega tedna. S tem boji popravljen včerajšnje tozadevno poročilo.

Laško-turška vojska.

Mednarodni kongres?

Iz Peterburga se poroča, da delajo Rusi na to, da bi mednarodni kongres rešil perzijsko in dardanelsko vprašanje in pa laško-turško vojsko. Bodočnost pokaže, če Rusi resno mislijo na to, da bi mednarodni kongres rešil važna pereča politična vprašanja, ki bi se hitro ne mogel sklicati, ker bi bil pač prvi predpogoj zanj premirje med Turki in Lah.

porta? Ali smo še produktivni na polju narodnega pesništva, kakor so bili naši pradedi? Tok časa in druge življenjske razmere so obrnile našo pozornost od umetnosti stran k gospodarstvu, k akomodiranju velikemu svetu.

Na naše organizacije pa je s tem prišla nova naloga: Buditi med narodom zopet zmisel za umetnost. In tu je zastavil z mojstrsko roko dr. Mantuani.

V predavalni dvorani deželne muzeja se je zbralo malodane vsako nedeljo od novembra pa do pretečene nedelje kakih 10 do 15 udeležencev. Predavanja, katera so pojasnjevale skioptične slike, nalašč za predavanje sestavljeni modeli in originali umetnin, ki se nahajajo v Rudolfinu, so se nanašala večinoma na grško umetnost, iz katere se je razvila skoro vsa današnja umetnost, kakor se razvije ogromno drevo iz neznačne korenine. Pričeli smo z opazovanjem okrasov na izkopanih predmetih vsakdanje rabe, na loncih, vazah itd. S posebno natančnostjo pa je g. ravnatelj opisal razvoj grškega svetlišča in predložil vse štadije med preprostim, ograjenim kosom zemlje, ki je bil posvečen bogu, pa do blestečih marmornatih svetlišč. Témenos so rekli Grki kosu sveta, ki so ga posvetili božanstvu in v ta namen ograjili z živim plotom ali pa z zidom, in kjer je prvotni človek zažgal bogovom na žrtveniku žgalni dar. In vonj te daritve se je dvigal v dimu proti nebu, kjer ga je vsrkaval bog. Tega boga je pa Grk pozneje

Napad na generala Ameglia.

Potrjuje se, da je bil general Ameglio res na Rodu napaden, ko je jezdil s svojim spremstvom skozi neko malo vas. Streljala sta nanj dva meščana, ki pa nista zadela. General je ukazal napadalca takoj usmrtiti.

Boj pri Bengaziju.

Dne 19. t. m. je 2000 Turkov in Arabcev napadlo tri zunanje utrdbe. Lah utrdb niso zapustili. Boj je trajal do večera, ko se je sovražnik umaknil.

Žalosna smrt v gorah.

Znano je, da se je nedavno dvignil v zrak z zrakoplovom »Salzburg« nadporočnik Wernerter se ponesrečil v Alpah. O tem poročajo iz Ausseeja sledeče: V tukajšnjih turistovskih krogih so vzbudili seznamki, ki so jih našli pri ponesrečenem Wernerju, veliko senzacijo, ker je iz njih razvidno, da bi bilo nadporočnika Wernerja mogoče rešiti, ako bi bile o vožnji zrakoplova in o tem, da je izginil brez sledu, pravočasno obveščene občine, ki so prišle pri tem v poštev. V tem slučaju bi tudi poročila smukačev, ki so se vežbali na Lawinensteinu, da so čuli iz takozvanega Mrtvega pogorja klice na pomoč in signalne žvižge, dala povod, da bi se iz Ausseeja takoj v določeni smeri vršile poizvedbe. Omenjeni smukači so tudi sporočili, da so naslednji dan zjutraj, ko so šli iz koč na Lawinensteinu v Mitterdorf, čuli iz iste smeri signalne žvižge, iz česar sledi, da je nadporočnik Werner živel še 27. decembra ter da je umrl šele potem, ko je zmrznil. Kakor je razvideti iz zrakoplova, ki so ga pred dnevi našli, se je Werner popolnoma gladko izkrcal, in je brezdvomno neprenehoma s piščalko dajal signale, da bi opozoril nase ljudi in jih priklical, da bi spravili balon v dolino. Ko pa je bilo vse njegovo klicanje in žvižganje brezuspešno, je bil Werner prisiljen, iti sam v dolino, da bi dobil ljudi za transport balona. To, da je Werner prepozno odšel na pot, je bilo zanj usodno, kajti med tem je izbruhnil grozen snežni vihar in nastal obenem tudi hud mraz. Da je nadporočnik Werner upal, da bo prišel v dolino še pred viharjem, dokazuje to, da je pustil svoj plašč v gondoli. Komaj pa je Werner odšel na pot, je nastal vihar in ker je bil obut v lahke lakaste čevlje, je kmalu zmrznil v noge, vsled česar ni mogel več naprej. Zgrudil se je v sneg in zmrznil. To potrjuje tudi zdravniška preiskava, pri kateri se je konstatiralo, da so Wernerju zmrznile noge, kar se je torej moralo zgoditi v času, ko je še živel. Šele potem, bržkone naslednjega dne, je Werner umrl. Ako bi se o poročilih smukačev z Lawinensteina in o pogrešitvi zrakoplova »Salzburg« pravočasno sporočilo v Aussee, bi bilo brezdvomno mogoče rešiti nadporočnika Wernerja.

Pismo iz Pariza.

V Parizu, 15. maja 1912.

Torej tudi Garnier in Valet mrtva! Nekaj težkega kakor mora je ležalo že dalj časa nad Parizom. Ljudje so se spogledovali sumljivo in se zlasti ob temnih večerih in v samotnejših delih mesta plaho ozirali okoli sebe. Da se po pariških ulicah vedno klati dosti sumljivih eksistenc, ki zahtevajo skoro dan za dnevom svoje

častil v obliki idola, preprostega lesenega kipa, notri na svetem kraju. Ta idol je bil oblečen; treba ga je bilo torej zavarovati proti vremenskim neizvedam: zato mu je Grk napravil streho — in s tem je nastal prvi tempel. Bil je to preprosto obzidan majhen prostor, pokrit s skalami. Tempel iz te stopnje razvoja je ohranjen na gori Ocha. Da pa je bog zamogel vdihavati vonj po darilu, zato ima to svetišče v strehi odprtino. Ko je pa dobilo svetišče popolno streho, je moral iti žrtvenik pred poslopje, da ni izgorelo darovanje svojega namena.

Pred svetiščem je bila lopa, spredaj popolnoma odprta. Da ni bil tram, ki je nosil spredaj streho, preveč obložen, so ga oprli z dvema stebroma. S tem pa je prišel Grk na ornamentalni pomen stebrov. Začel jih je postavljati tudi tam, kjer niso bili potrebni iz tektoničnih ozirov, in nastale so oblike templov, ki jih imenujemo 1. prostylos, 2. amphiprostylos, 3. peripteros in 4. dipteros z ozirom na to, če so stebri samo spredaj (1), spredaj in zadaj (2), na vseh širih straneh v eni vrsti (3), na vseh štirih straneh v dveh vrstah (4).

Templu pa je vtisnil svoj značaj tudi rod, ki ga je stavil. Resni in strogi Dorec je stavil nižja svetišča s čokatiimi preprostimi stebri (dorski slog), živahni Jonc je stavil visoke in vitke stebre z lepim kapitlom, katerega je še prav posebno lepo okrasil umetnik iz Korinta s tem, da mu je dal obliko košare, ki jo prerašča troje vrst akantovih listov.

žrtve, je znano. Pariz je zbirališče največjih vagabundov sveta, ki se skrivajo tukaj pod zavetjem velikomestnega šuma. A to je tukaj nekaj vsakdanjega, že brezpomembnega. Toda izza dni krvavih bojov z Bonnotom se je ta bojazen pred apasi precej poostрила, zlasti ker se je znalo, da še živita Bonnotova tovariša Garnier in Valet. No, sedaj si bodo pač lahko oddahnili Parižani, ko je zadela tudi slednja dva roka pravice.

Sinoči ob 8. uri so pariški listi v posebnih izdajah naznanili, da je policija zasledila bandita Garniera in Valeta v Nogent-sur-Marne, ki leži poldrugo uro vzhodno od Pariza in kjer sta si bandita pred desetimi dnevi najela stanovanje v neki vili.

Po pariških ulicah je bilo sinoči nenavadno živo. Ob 10. uri sem bil še pokonci, ker sem bral. Vsled nenavadnega kričanja prodajavcev časopisov sem postal radoveden ter se podal na ulico. Drugače namreč krik teh ljudi v tem času že poneha, ker se prodajajo časopisi že med 6. in 9. uro. Prodajala se je ob desetih že druga posebna izdaja raznih časopisov, ki so tekmovali med seboj, da čimprej vržejo med ljudi novice, ki so došle iz Nogenta. Tamkaj se je namreč policija s pomočjo vojakov že od 8. ure zvečer bojevala z banditoma, ki sta se trdovratno branila v vili. Do pol ene ponoči je izšla že druga izdaja, večina listov je izdala tri posebne izdaje. »L'Intransigeant« celo pet v teku štirih ur. Ker se ti listi berejo večinoma le v Parizu, jih lahko hitro razprodajo. Vsaka številka stane pet cent. O polnoči, ko se vračajo ljudje iz gledališč, je najugodnejša prilika za razprodajo teh posebnih izdaj. Da vzbude radovednost, nosijo ti listi na prvi strani z velikimi debelimi črkami tiskane nadpise, ki v par besedah povedo vsebino članka.

Tudi danes zjutraj so izšle posebne izdaje, ki so naznanile konečni rezultat krvavega boja z banditi. Od 6. zvečer do 3. ure zjutraj sta se branila Garnier in Valet proti veliki množici policajev, orožnikov in vojakov, med katerimi je nekaj težko ranjenih. Naposled sta vendarle podlegla veliki premoči ter se zgrudila zadeta od kroglj in dinamičnih strelav.

Po pariških ulicah je bilo pretekle dni srečati mnogo belo oblečenih deklet v starosti od 12. do 14. leta, ozaljšanih s cvetlicami in z belimi pajčolani, in fantov v črni obleki. Navadno so bili v spremstvu staršev in znancev. Uganil sem, da so bili to prvoobhajanci. Ne bilo bi to nič nenavadnega, a zanimalo me je, zakaj jih spremlja cela vrsta odraslih ljudi. Zvedel sem, da ta dan na Francoskem in zlasti v Parizu posebno slovesno obhajajo. Po sv. obhajilu se združijo starši in sorodniki prvoobhajanca na domu ter praznujejo ta dan s pojedino, po kateri navadno napravijo kak izlet. Prvoobhajanci dobe ta dan raznovrstna darila od staršev, sorodnikov in znancev. Tisti, ki so se skupno pripravljali za prvo sv. obhajilo, darujejo drug drugemu kak spominček. Na deželi je tudi navada, da si izbere hčerka bogatih staršev kot tovarišico tega dneva dekle ubogega stanu. To pomeni ponižnost, s katero morajo stopiti k mizi Gospodovi. J. K.

ZA POGORELCE V TOMAČEVEM.

Podpisani odbor pomožne akcije za pogorele v Tomačevem prosi, naj vsakdo, ki lahko kaj daruje za ponesrečenec, pošlje svoj dar na župni urad sv. Petra v Ljubljani.

Janko Petrič,
župnik.

Štembov Miha, Franc Aužin, Ivan Avbelj, Valentin Kaiser, posestniki v Tomačevem.

S to umetnostjo pa se je seznanil Rimljan, ki je hotel posekati v vsakem oziru sebi podložne narode. In začel je staviti tudi svetišča po grškem vzorcu. Ni pa slepo kopiral, ampak je »popravljaval«. Steber grškega svetišča je bil lepo nažleban, da je bil vtis milejši in steber na videz vitkejši, ker je oko prisiljeno gledati steber nekako v eni črti. Rimljan pa je naredil steber popolnoma gladek. Okraski na grškem svetišču so imeli vsi arhitektoničen pomen. Pogled na grški tempel je bil kot pogled na fino in solidno oblečena človeka, ki ne nosi na sebi cele vrste nepotrebnih navlak. Bahavi Rimljan pa je okrilil svetišče z nebrojnimi okraski, tako da stavba ne nudi celotnega vtisa, ampak oko skoro ne najde prostora, kjer bi se odpočilo vsled preobilice tektonično neumljivih okraskov.

Kot je verstvo bilo najmočnejši faktor, ki je pospeševal razvoj stavbarstva, prav tako je tudi ugodno vplivalo na početke kiparstva. Lesen tram, ki je imel primitivno »markirane« roke in glavo ter bil ogrnjen z obleko — to je bil prvotni kip boga v svetišču. Sedaj pa primerjajte s tem Fidijevega Zena v Olimpiji, ki so ga šteli stari narodi med sedmero čudov sveta!

Dnevne novice.

— **Gostinčar in Masaryk.** Državni poslanec Gostinčar je storil strašen greh. Pomislite, ta neznatni skromni Gostinčar, pa si upa tega titana učenosti, to luč sveta, Masaryka, učiti, naj bo nekoliko bolj pameten in naj opravi la kake bolj koristne stvari v zbornici, kakor to, da pomaga potom imunizacije kvargelnaste krščanstvo zasmehujoče proizvode starega ciničnega sovražnika krščanskega svetovnega naziranja Macharja v svet spravljati. Poslanec Gostinčar si gotovo ni bil v svesti, kako zločinstvo je zagrešil. No, zato ga je pa »Narod« sinoči zdelal in ozmerjal s »umstvenim štirinožcem«, s »pinčem«, s človekom, ki je do svojega štiridesetega leta vedno imel čik v ustih. Kaj naj rečemo na to? Gostinčar je pošena kranjska duša, kateri se je v dnu srca gabilo, da se stari modrijani, kakor hoče Masaryk biti, pečajo s takimi traparijami, kakor je imunizacija Macharjevega pamfleta na »klerikalce«. Res, da ni poslanec Gostinčar toliko hlač strgal po šolskih klopek kakor jih je Masaryk, to je pa tudi res, da je za nas en Gostinčar veliko več vreden kakor kak Masaryk. Gostinčar je poslanec na svojem mestu, vesten in priden kakor čebelica in kjer more komu kaj dobrega storiti, je prvi zraven. Od poslanca Gostinčarja ne bo imel naš narod prav nobene škode, pač pa je ravno Masaryk eden izmed tistih učenjakov-razdiračev, katerih jezik zamori kakor slana, kamor pade, vsako kal krščanske misli. Masaryk je največje zlo in nesreča za češki narod, kajti med Čehi ni zlepa človeka, ki bi toliko tisočm ljudem vzel krščanske ideale in mir srca. Masaryk je pravi vitriol za češko mladino in smo Bogu prav hvaležni, da še ni učenjakov take vrste med nami.

— **»Osramočeni klerikalci.«** Sedaj je pa naša delegacija na tleh; vrgel jo je pa Masaryk! Kar nista mogla ne Bienert, ne Bilinski, ne razni drugi ministri in visoki možje, vse to je napravil Masaryk. Poslušajte samo »Slovenski Narod«, ki piše v sinočnjem uvodniku o »osramočenih klerikalcih« to-le: »V avstrijskem parlamentu so dobili slovenski klerikalci moralčno zaušnico, ki jo bodo vsaj nekaj časa pomnili. Povod je dala čitanka češkega pesnika in pisatelja Macharja. Ta knjiga, ki je doživela že mnogo izdaj in je postala močeno sredstvo za protiklerikalno propagando, je češkim klerikalcem pravi trn v živem mesu in izposlovali so, da so bili nekateri odstavki te knjige konfiscirani. Profesor Masaryk je te konfiscirane odstaveke imuniziral. Zaradi tega so se klerikalci pritožili pri predsedniku; to je dalo povod, da se je v petkovi seji oglašil prof. Masaryk. In v tem govoru je dal slovenskim klerikalcem moralčno zaušnico, ki jo bodo pomnili. Izmed klerikalcev se nihče ni čutil zmožnega, da bi se spustil v kako polemiko z Masarykom; vsak se je zavedel, da ni kos kaki polemiki z Masarykom in zato so se pravočasno umaknili iz zbornice. Ostal je pa Gostinčar in je imel nalogo, da »brani sv. katoliško vero«. Seveda je bilo temu hitro konec. Osramočen in do kosti blamiran je umaknil Gostinčar. Osramočena in do kosti blamirana pa je bila z njim vred vsa klerikalna tovarišija, vsa slovenska klerikalna delegacija. Z zaničevanjem je ves parlament gledal na slovenske klerikalce«. Mi se seveda zmenimo za češkega Masaryka toliko kot za kakega turškega hodža kje v Egiptu. Svoj čas je imel dr. Masaryk tak strah pred dr. Krekom, da se je

Razvoj kiparstva je pojasnjeval gosp. ravnatelj na lepem številu kronološko urejenih kipov iz stare dobe. Na teh kipih so preizkušali slušatelji svoje kritične zmožnosti. »Kaj vidite tukaj? Opišite nam kip!« In opisovali smo ga, zraven pa pazili, da nismo »žveplarili« in da nismo videli na kipu več, kakor bi morali. »Ali nam predstavlja to delo napredek ali nazadovanje umetnosti v primeri s predstojem?« In zopet smo razmišljali, kateri faktorji pridejo tu v poštev. S tem je bilo poskrbljeno za zabavo in — kar je seveda glavno — za to, da so se rezultati takega skupnega študiranja vtisnili vsem udeležencem v spomin. In pri tem je prišel razgovor na nebroj zanimivosti iz verskega in domačega življenja grškega. Metoda predavanja je pač jasno pokazala moza, ki je v svoji stroki res doma, ki pa zna s svojim znanjem na podlagi bogate tozadevne prakse razširiti tudi drugim obzorje. Zato pa je vladalo pri njegovem kurzu vedno živahno življenje in udeležba je bila do konca stalna. Kdor je pričel kurz obiskovati, ta je vztrajal rad do konca in se je poslovil s sklepom: »Na svidenje v prihodnji sezoni!«

vedno zbrisal iz govorniške liste, kadar je videl, da govori za njim dr. Krek. Sicer bi pa bilo popolnoma odveč z Masarykom se prerekati. S človekom, ki Boga šele išče in to že celo življenje in ga noče najti, je vsaka polemika odveč. Če je pa kdo izšel iz te afere osramočen, niso bili naši ljudje, ampak Masaryk sam, ki je pokazal pri tej priložnosti, da tiči v njem veliko sovražstva do krščanskega svetovnega naziranja in da meri znanost s svobodomiselnim vatlom. Da tak profesor in če je tudi Masaryk, nam ne imponira, je naravno.

— **»Ubogi izseljenci.«** Slovenski Narod piše: Ubogi izseljenci. Slovenski klerikalci imajo svoje posebno društvo, da molzejo izseljence. Društvo sv. Rafaela se imenuje to podjetje, ki prodaja izseljencem vozne listke in skrbi tudi sicer, da imajo vsaj duhovniki od izseljevanja kaj profita, če že trpi cela dežela, da beže iz nje najkrepkejši ljudje, ker doma ne morejo več izhajati. Minoli teden se je v državnem zboru nekoliko razpravljalo o izseljevanju. Klerikalci so naročili Jakliču, naj se pri ti stvari oglašajo. In Jaklič je prav krepko in odločno namignil, da se da z izseljenci samo na verski podlagi kaj izdatnega napraviti in prav glasno je priporočal vladi, naj da društvu sv. Rafaela kaj subvencije. Prepričani smo lahko, da bodo gospodje klerikalci imeli kmalu priložnost razdeliti kako večjo svoto med svoje pristaše. Mi pa le pravimo: Ubogi izseljenci! — Človek, ki je te vrste napisal, je pokazal, da je strašno neveden in da pozna društvo sv. Rafaela samo po imenu. Edino društvo na Slovenskem v varstvo izseljencev, ki skrbi zato, da se izseljenci ne izjemajo, je ravno društvo sv. Rafaela, katero so ustanovili katoliški duhovniki in laiki. Ravno ti so z velikimi žrtvami in požrtvovalnostjo oskrbeli društvu lastno informacijsko pisarno, kjer dobe izseljenci potrebna navodila za pot v Ameriko zastonj. S prodajo voznih listkov se sploh ne peča in če je kak duhovnik kaj pri društvu prizadet je samo v toliko, da društvu kaj daruje ali pa da sedi v odboru in pomaga društvu voditi. To je delo, ki ga opravlja društvo namesto države, ki bi morala sama imeti take pisarne; zato je čisto upravičeno, naj država vsaj pomaga društvu in pisarno vzdrževati. To nudimo izseljencem mi, liberalci pa za izseljence ne store ničesar, pač pa pošilja ameriški Sakser denar izseljencev v liberalne denarne zavode, ki pa niso še dali niti beliča za varstvo izseljencev. Namesto, da zabavljate čez društvo sv. Rafaela, skrbite rajši, da dobe izseljenci svoj denar nazaj iz »Glavne posojilnice«, ali pa delajte nato, da bo »Mestna posojilnica« izseljence podpirala, bo stokrat bolj pametno!

— **Kadar je liberalen župan izvoljen.** Preteklo nedeljo je doletela senožesko občino neizrečeno velika čast; dobila je namreč župana v osebi znane g. Frana Garzarolija. Ta stvar se je pa zvršila kakor gre po postavi na zelo ganljiv način. Nekateri občinski odborniki so se čutili zapuščene kakor golobice brez g. Garzarolija in z veliko udanostjo so prišli k njemu in se opravičili, da se ga drznejšo prositi, ako bi hotela njegova milost še enkrat občino obseščiti. G. Garzarolija je ta udanost prav globoko v srce zadela in v nedeljo je bil izvoljen za župana. Ker pa ni taka slovesnost kar tako tje ven dan, so obesili štirje najvdanejši prijatelji zastave in zvečer so gorele na oknih njegovih prijateljev sveče; končala se je pa ta slovesnost kakor ponavadi z raketami. In tako je imel vsak Senožčan na ta dan svoj užitek. Kmetje so se smejali, otroci imeli svoje veselje z raketami, senožeska gospoda je pa bila navdušena. G. župan je pa dal v hotelu nekaj lačnih nasititi, nekaj žejnih napojiti in vsa ceremonija je bila gotova. In ker mora tudi »Slovenski Narod« od teh stvari kaj imeti, je prinesel večeraj v inseratnem delu pisemce na tiste, ki so izvolili in tiste, ki so ga častili: »Zahvala. Povodom svoje izvolitve za župana senožeskega izrekam slavnemu p. t. občinstvu za včeraj mi izkazano prijaznost in naklonjenost najtoplejšo zahvalo. V Senožecah, dne 20. maja 1912. Garzarolij.« — O to so fletni časi, kadar zasede kak liberalni gospod županski stol.

— **Nesramni lažniki.** List mladinov, dolgočasni »Dan«, danes piše: Klerikalci stavijo sedaj še edino nado na to, da bo celjsko sodišče ugodilo njih prošnji in preložilo afero Kregar et consortes na poznejši čas. Dvomimo, da bo celjsko sodišče ugodilo prošnji obtožencev, ker nimajo obtoženci nobenega pravega vzroka. — Nesramnih »Danovih« lažnikov ni prav nič sram varati javnost. Ne Kregar, ne Kregarjeva gospa, ne Štefotova soproga niso prosili za preložitve obravnave. Vse to si je »Dan« izmislil in se je debelo zlagal.

»Narod« je v soboto v neki jokavi notici, v kateri se je jokal nad sadovi mladinske gonje, izražal upanje, da vendar še niso pretrgane zadnje strune. Kljub temu pa mladini našo nadaljno potrpežljivost s svojimi lažmi do skrajnosti nategujejo ter se izmišljujejo vsak dan nove laži in napade. Kakor si bodo postiljali — tako bodo spali.

— **Dvekronski srebrnjaki so izšli,** in kdor hoče prvi komad, ki mu pride v roke, najplemeniteje porabi, naj ga daruje »Slovenski Straži« za obmejne Slovence. Lepo prosimo! — Prvi dvekronski srebrnjak je danes poslal našemu uredništvu za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, knjigovodja »Vzajemnega podpornega društva« v Ljubljani. Živel nasledniki!

— **Srebrno poroko** obhaja 23. maja g. Ignacij Kokalj, podžupan v Lešah. V proslavo mu je čvrsta soproga poklonila sedemnajstega otročiča.

— **Umrl je v Krškem** gosp. Ivan Metnitz, oficijant pri okrajnem glavarstvu, v starosti 50 let. Bil je vesten in priljubljen uradnik. Naj v miru počiva!

— **Grobove, stare veliko sto let, je izkopal** Anton Hribar na Dobravi pri Ihanu pri kopanju barve. Grobovi kažejo veliko starodavnost in so zanimivi za pogledati. V takem grobu je navadno več prstenih in steklenih posodic razne oblike in velikosti, svetilka in navadno kakšen denar. Vse to je lepo zloženo v duplino iz opeke precej globoko v zemlji. V enem, minoli teden izkopanem grobu pa je bil poleg tega tudi prstan z velikim plavim očesom, na katerem so neke izreze in svetilka prav dobro ohranjena; baš je bil to grob imenitnejšega. Prijatelji starinskih spominov si te zanimivosti lahko ogledajo pri najditelju na Dobravi.

— **Še dva ponesrečena Slovence na »Titanicu«.** C. in kr. avstrijski generalni konzul v Londonu je poročal predsedstvu ministrskega sveta na Dunaju, da sta ponesrečila na »Titanicu« tudi avstrijska državljana Jakob Pašič iz Štrekljevca, okraj Črnomelj in Janko Vouk iz Jesenic, okraj Radovljica.

— **Premeščen** je višji zdravnik dr. Anton Hrečič iz garnizijske bolnišnice št. 9 v Trstu k lovskemu bataljonu št. 5. — Častniško šaržo je dovolila vojaška oblast odložiti proviantnemu poročniku v rezervi lovski bataljon št. 20 Frančišku Jenko.

— **Ljudsko šolstvo.** Okrajni šolski svet v Krškem je na mesto iz šolske službe izstopivše učiteljice Irene Petschnigg imenoval abs. učit. kandidatino Emo Mesesnel za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Šmarjeti. — Okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je prestavil provizorično učiteljico na ljudski šoli pri Sv. Petru pri Ljubljani Albertino Vajdič v isti lastnosti na dvorazrednico v Blatni Brezovici ter imenoval izpr. učiteljsko suplentinjo Zlato Levstik za prov. učiteljico na prvomoimenovani ljudski šoli. — Okrajni šolski svet v Radovljici je na mesto obolele učiteljice Frančiške Bedenk imenoval za suplentinjo na ljud. šoli v Kamni gorici bivšo suplentinjo v Korški Beli Ano Stih.

— **Lov na modrase.** Iz Radeljce pri Bučki: Po razglasitvi okrožnice dež. odbora v Ljubljani se je pričel tudi pri nas takoj živahen lov na strupene kače. Dosedaj se je pobilo ter na županstvo prineslo 91 glav, in sicer s a m i h m o d r a s o v. Najstrastnejši lovilec je bil Janez Kralj iz Sel. On sam je nalovil v bližnji okolici 62 modrasov. Toda pri tem lovu jo je hudo skupil. Dne 14. t. m. ga neka mrcina ugrizne za prst desne roke. Takoj je začutil silne bolečine. Nemudoma mu navzoči sinko trdno preveže prst nad rano. Revez se poda takoj na Studenec k nekemu zagovarjalcu. Zagovarjalec je zagovarjal na vse mogoče načine, toda kljub tej neumnosti je roka vedno bolj otekala. S precejšnjim trudom in bolečinami je prišel domov in začel nato piti alkoholne pijače; to ga je rešilo in pričelo mu je iti na bolje, tako da je upanje, da bo sčasoma ozdravel. — Torej lovilci strupenih kač, bodite previdni! Ako bi se zopet enemu ali drugemu kaj enakega prigodilo, naj ne hodi k sleparskim zagovarjalcem, temveč nemudoma si ugriznjeno rano s kakim ostrim orodjem poveča, naj gre k bližnji vodi ter naj ugriznjen del kar mogoče izžema ter nad rano kar mogoče trdno preveže. Ako se bolečine ter otekline povečajo, je zelo dobro, da se ponesrečenec posluži tudi močnih pijač in gre k zdravniku.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Mokronogu** praznuje v nedeljo, 2. junija t. l. svojo tridesetletnico. Spored slavlja: Dopoldne: 1. Ob 9. uri sprejem došlih bratskih društev. 2. ob 3/4 10. sestanek društva pred Gasilnim domom, potem odhod k sv. maši v cerkvi sv. Florijana. 3. Po maši dekoriranje enega člana z jub. kolajno in defilacija. 4. Pohod po trgu. — Opoldne: Banket v gostilni »Pri stari pošti«. Kuvert 3 K. Udeležitev banketa je naznaniti najkasneje do 29. maja odboru.

— Popolndne: Ob 3. uri velika veselica na dvorišču gradu s tombolo, godbenim koncertom, plesom in drugim razveseljevanjem. Vstopnina prostovoljna.

— **Ostre strelne vaje.** Dne 24., 25., 28. do 31. maja, potem dne 1., 3. in 4. junija t. l. se bodo vršile ostre strelne vaje v dolini Planica, južno od Rateč, celi dan od 7. ure zjutraj do 5. ure popoldne s glavno strelno smerjo večinoma »jug«. Hoditi po teh ogroženih krajih, t. j. južno (specialnega zemljevida) kakor uporaba slehernega prehoda v dolino Planice je v gori navedenem času vsled nevarnosti prepovedano.

— **Pretep.** V Mostarjevi gostilni na Dobravi je nekdo udaril zid. pomočnika Lovra Babnika z Dobrove št. 69 tako močno po levi strani obraza, da je padel na neko kolo in se močno poškodoval. Moral je iti iskat pomoči v deželno bolnišnico.

— **Strela zopet vlada.** Ker nevesčaki stavijo strelvodne naprave, opozarjam: 1. Naprava mora strokovnjaško izvedena biti; 2. preskušanje obstoječih naprav vrši se: a) s preizkušanjem zemeljske izpeljave; b) s preizkušanjem nadzemjske izpeljave do magnet; c) s preizkušanjem magnet vrh zvornika; d) potrebno popravi. Danes se na prstih seštejejo oblasitveno dovoljeni strokovnjaki. Pozor pred nevesčaki! — Alojzij Fakin, oblasitveno potrjeni strelvodec in preizkuševalec.

Primorske vesti.

p **Cesar** je imenoval gozdarskega in domenskega ravnatelja v Gorici, višjega gozdarskega svetnika dr. Julija Trubiga za dvornega svetnika.

p **Suspendiran advokat.** Odvetniška zbornica za Trst in Istro je suspendirala advokata dr. Tarabochia v Pulju za dva meseca. Kot njegov namestnik je bil imenovan odvetnik dr. Josip Bregato v Pulju.

p **Cvetlična dneva** v Gorici sta se izvršila ob najlepšem vremenu in ob velikem zanimanju vsega občinstva. Gospodične in tudi gospe iz plemiških in meščanskih krogov so z veliko vnemo prodajale cvetice v soboto celi dan in v nedeljo popoldne. Kolikor smo mogli poizvedeti, se je prodalo oba dneva 10.000 suhih rumenih narcis ter kakih 2000 svežih vrtnic in nageljnov. Izkupička je bilo kakih 5000 K. Vendar natančnih računov še ni. Sobota in nedelja sta bila v znamenju rumene barve. Vse je bilo odeto v rumeno cvetje. Gospoda, delavci, žene in dekleta, vozovi, avtomobili, konji, psi. Lepo okrašene so bile posamezne izložbe trgovin. Veselo je bilo, da so tudi preprosti ljudje in tudi kmetje iz okolice radi kupovali cvetlice. Vsak je rad kupil, saj gre čisti dobiček v človekoljubne namene.

p **Tržaška porota.** Porotno zasedanje se je otvorilo včeraj, 20. t. m. s slučajem radi ropa. Državno pravdnitvo je dvignilo obtožbo proti 24letnemu regnikolu Alojziju Regaglia in Eliju Bertoli, staremu 25 let. Obtožba se glasi proti obema radi hudodelstva ropa, storjenega s tem, da sta v noči od 11. na 12. decembra 1911 napadla iz kavarne »Montefiore« se vračajočega Josipa Vekjeta ter mu s silo vzela denar, in to potem, ko sta v kavarni »Montefiore« skrivoma opazovala Vekjetovo denarnico v času, ko je le-ta plačeval natakarku račun. Alojzij Regaglia je bil obsojen na en teden, Elija Bertoli na dva tedna zapora.

p **Nesreča.** V ulici Galileo Galilei v Trstu stanuje šofer Ivan Fink s svojo soprogo Marijo in štiriletno hčerko Berto. V bližini njegovega stanovanja pa pri družini Alojzija Rizzi neki Matej Labinian, 16letni težak. Predvčerajšnjim je Labinian obiskal Finka. Ko je odhajal, je šla za njim Finkova hčerka Berta in mu sledila v stanovanje. Labinian se je oblačil za na izprehod, Berta pa je v svoji otročji naivnosti stikala po predalih in našla revolver. Predno je Labinian zamogel iztrgati otroku iz rok nevarno orožje, je detoniral strel in težko poškodoval deklico. Projektil ji je šel v levo stran glave. Prepeljali so jo v bolnico, Labiniana so pa aretirali.

p **Cela družina** v smrtni nevarnosti. Družina Nardin v Trstu, obstoječa iz 54letnega Andreja in 54letne Marije Nardin, 21letne deklice Ane Sancin in dveh sorodnikov: Jurija Černia, starega 56 let in Marije Hrovat, stare 63 let, se je predvčerajšnjim zvečer podala k počitku, ne da bi zaprla plin. Ponoči se je prebudil Andrej Nardin, napol mrtev in edini še pri zavesti ter klical na pomoč. Zdravnik rešilne postaje, ki je prihitel na lice mesta, je odstranil pretečo nevarnost.

Slajerske novice.

š **Zmaga Slovenske Kmečke Zveze.** Včeraj zvečer smo prejeli naslednjo brzojavko: Občinske volitve v Kokarjih so končane. Knašič-Govekova zvezda je ugasnila.

š **Zopet požar v okolici Koflacha.** Dne 16. t. m. so pogorela gospodarska poslopja vulgo Wagnerbauerja pri Koflachu. Hišo so po napornem delu združenih devetih ognjegaških društev rešili, da si je pihal hud veter. Zgorelo je pa veliko živine. Prebivalstvo je strašno razburjeno, ker je v koflachiški okolici v kratkem času že tretji požar.

š **Slovenski konjerejci zmagovalci.** Pri spomladni dirki, ki se je vršila v četrtek, dne 16. maja, v Mariboru na Teznu, so dosegli slovenski konjerejci zelo častne uspehe. Dobili so večino daril. Med zmagovalci je bil tudi mariborski slovenski gostilničar in mesar g. Josip Kirbiš s svojim »Antalom«. Dobil je eno prvo in eno drugo darilo.

š **Samoumor vojaka.** V Gradcu se je ustrelil s puško vojak 27. pešpolka Franc Pokorny, doma iz Voitsberga. Vzrok: nesrečna ljubezen.

KNJIGOTRŽTVO.

* »Najnovejša vodilo« za dekliske družbe ima zelo lepo moderno obliko; je pa nekoliko dražje; rdeče obrezano velja 1 K, zlato pa 1 K 50 vin. Ličnejša vez se pripravlja.

Enoten molitvenik za Marijine družbe. Da se doseže enota v Marijinih družbah, je izdalo škofijsko vodstvo Marijinih družb v Ljubljani nov molitvenik, ki ustreza obenem vsem potrebam in služi istodobno kot popoln molitvenik. Razdeljen je v tri dele: 1. Pravilnik. 2. Obrednik. 3. Molitvenik. S pomočjo izredno finega papirja se je doseglo, da ima molitvenik kljub mnogostranski vsebini (okoli 450 strani) jako priročno žepno obliko. Tudi cena je z ozirom na to, kar molitvenik nudi, skrajno nizka; velja namreč v platno z rdečo obrezo samo 1 K 50 vin., z zlato obrezo 2 K 30 vin., fin šagrin 2 K 80 vin. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

lj **Tekmovalno streljanje c. kr. gorskih polkov.** V nedeljo popoldne je s tekmovalnim streljanjem končala prva skupina častnikov. Na slavnostni tarči »Cesar« je streljalo 174 častnikov ozir. praporščakov in kadetov, in sicer 35 od domačega gorskega polka št. 27, 35 od gorskega polka v Celovcu št. 4, 32 od 1. strelskega polka v Tridentu, 32 od 2. strelskega polka v Bolcanu in 40 od 3. strelskega polka v Innichenu. Na tarči »Cesar« so zadeli celovški polk 52,8%, potem 1. strelski polk 50,4%, domači gorski polk 48,6%, drugi 47,8% in končno tretji strelski polk 44%. — Včeraj se je pričelo tekmovalno streljanje moštva, ki se je danes končalo; danes pa se je tudi pričelo tekmovalno streljanje častnikov in moštva s strojnimi puškami.

lj **Prvo mednarodno alpsko avtomobilsko tekmovalje.** Včeraj so zaključili prvo priglasitev k prvi mednarodni alpski avtomobilski tekmi, ki se vrši, kakor znano, od 16. do 23. junija. Avtomobilisti se ustavijo tudi v Ljubljani. Priglasilo se je 93 tekmovalcev. Ker se gotovo tudi k drugi priglasitvi do dne 5. junija še priglasijo tekmovalci, se že zdaj lahko trdi, da bo tekmovalo nad 100 avtomobilistov. Priglasilo se je tudi več Angležev in Nemcev iz Nemške. Tekme se udeležita nadvojvodi Karel Franc Jožef in Jožef Ferdinand, nadalje princ Elija Parmski, princ Jurij Viljem, dedna princesinja Charlotta Sachsen - Meiningen. Med drugimi so tudi priglašeni: Aleksander grof Kolowrat, Pavel grof Draskovich, grof Schönfeld, grof Siegfried Wimpfen, grof Jurij Orssich, Egen grof Lamberg, Aleksander baron Styrcea in drugi. Toliko odličnih gostov kakor letos, Ljubljana že desetletja ni videla.

lj **O bivšem županu Hribarju** se mnogo govori po Ljubljani. Poizvedeli smo, da se je g. Hribar odpeljal iz Ljubljane tik pred Ribnikarjevo aretacijo z navadnim vlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 7. uri 30 minut popoldne proti Zidanemu mostu. Kadar se g. Hribar vrne, bomo poročali.

lj **Koncerta.** Jutri od 4. do 6. ure popoldne bode koncert na civilnem strelišču, ob 8. uri zvečer pa pred »Slonom« promenadni koncert.

Razstavo šivalne šole S. K. S. Z. in Kat. društva za delavke sta si v nedeljo prvi ogledali milostna gospa soproga deželnega predsednika ekscelenca Schwarz ter grofica Chorsky. Njiju zanimanje in visoki poset je bil navzočim učenkam v veliko vspodbudo. Razstava je odprta še danes in jutri od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Vstop vsakomur prost. Razstavljenih je nad 300 komadov, med njimi lepa zastava, več borz, mašni plašč in nekaj umetno dovršenih slik. O razstavi bomo še poročali.

lj **Stoletnica.** Na ljubljanskem gradu se hranijo štirje topovi, ki stražijo Ljubljance v slučaju kakega požara.

Ti junaki so dosegli znamenito starost sto let. Trije topovi so bili vlti l. 1811., četrti pa leta 1812. Vlti so jih v kraljevi livarni v Paviji, kakor kažejo napis. Ornamentirani so s sedmerožarno krono, pod katero je kranjski enoglavi orel.

lj **Teodolit domačega dela** je razstavljen v izložbi g. urarja Luka Vilharja v Kopitarjevih ulicah. Z orodjem se lahko merijo v vodoravni in vertikalni smeri koti. Razdeljena sta kroga v tretjino gradov, noniji kažejo posamične minute in polminute. Daljnogled je »lomljen«, vs redi cevi se namreč nahaja prizma, katera svetlobne trakove pravokotno odbija v smeri glavne osi. Ta naprava ima to prednost, da oko vedno v isti smeri horizontalno zre v daljnogled, četudi se isti poljubno obrača navpično ali pa vodoravno. Naprava ima služiti kot pasazno orodje za natančno določitev časa. Znamenito je to, da je vse orodje lastnoročno izdelal g. Vilharja, prav tako tudi razdelitev obeh krogov, za katere je moral mojster celo posebno pripravo izumiti in sestaviti, da mu je bilo možno kroga z vso sigurnostjo in točnostjo razdeliti. Na to znamenito mehanično delo opozarjamo zlasti prijatelje geodetičnih in astronomičnih orodij.

lj **Poročil se** je tipograf g. Andrej Sever z gdč. Pepco Zgončevu iz Ljubljane.

lj **Umrli** je včeraj ob 9. uri popoldne gospodična Marija Jager, učenka III. razreda uršulinske meščanske šole, sestra vrlega člana kat. društva rokodelskih pomočnikov g. Frana Jagra. Pogreb bo jutri v sredo ob 5. uri popoldne. Naše iskreno sožalje.

lj **Zastava obžgala.** Danes popoldne je prišla cesarska zastava višega s Cantonijeve hiše na Mestnem trgu v stik z žico električne cestne železnice in se nekoliko obžgala.

lj **Pozor!** Kakor znano, je promet za pešce in vozove po Gruberjevi cesti do preklica ustavljen in smejo tam hoditi le oni, ki imajo v to svrhu magistratno dovoljenje. Mnogo se jih pa ti odredbi noče pokoriti in hodijo tam ter s tem ovirajo delo. Sedaj je tam permanenten stražnik, ki ima strogo nalogo vsakega, ki bi tam brez dovoljenja hodil, ovaditi in bode dotičnik strogo kaznovan. Torej, pozor!

lj **Um se je omražil** skladiščniku Mateju Miklavčiču. Prepeljali so ga na opazovalni oddelek deželne bolnišnice.

lj **Poškujen samoumor.** Franc Iglič, trgovec s papirjem na Mestnem trgu, si je danes zjutraj okrog 10. ure pogljal iz samokresa kroglo v glavo. Takoj na lice mesta dospeli rešilni voz, ki ga je hotel v bolnišnico prepekljati, je zavrnil z razlogom, da se hoče sam z izvoščkom tje peljati. Kakor kaže to razpoloženje ranjenega Igliča, rana ne bo smrtno nevarna. Vzrok samoumora bodo najbrže denarne kalamitete. Iglič se nahaja sedaj v Leonišču.

lj **S ceste.** Včeraj je po Zaloški cesti nek kolesar tako naglo in neprevidno vozil, da je zadel v strojnovo ženo Frančiško Kobalovo, jo podrli na tla in jo na desni roki in nogi znatno telesno poškodoval. Kolesar je znan.

lj **Pasji kontumac.** Ker se je pred kratkem pripetil v Ljubljani pri neki tuji psi slučaj stekline je c. kr. deželna vlada razglasila pasji kontumac za občine Dobrova, Vič, Sp. in Zg. Šiška, Ježica, Moste, Dobrunje (za vasi: Zg. in Sp. Hrušica, Fužine, Rdeči križ, Štefanja vas, Bizovik) in Rudnik. Vsi psi morajo imeti nagobčnike ali pa morajo biti priklenjeni. Izvzeti so vozniki in lovski psi, toda samo za čas vporabe. Psi, ki bodo hodili okrog prosti, se bodo pokončali, lastniki bodo pa strogo kaznovani. Vsako sumljivo obolenje psa ali mačke, ima gospodar nemudoma naznaniti županstvu.

ANKETA O PREMGOVNI INDUSTRIJI.

Včeraj popoldne se je otvorila na Dunaju od trgovinskega ministrstva sklicana anketa o premogovni industriji, ki bo trajala več dni. Posvetovanj se udeležujejo zastopniki premogovne industrije, premogovne trgovine in konsumentov. Anketo je otvoril sekcijski šef dr. Brosche, ki je v svojem govoru očrtal naloge ankete.

BOSENSKI DEŽELNI NAČELNIK V DALMACIJI.

Dne 20. maja zjutraj se je pripeljal fcm. Potiorek s spremstvom z Dunaja v Trst, kjer je obiskal namestnika princa Hohenlohe. Nato se je odpeljal na vojni ladji »Dalmatia« v Metković.

OGRSKA KRIZA.

Odstop predsednika ogrske zbornice Navaya kaže, da hoče Lukacs pričeti z Justhovo obstrukcijo odločen boj. Navay je padel, ker je dal v zbornici častno be-

sedo, da hoče natančno vpoštevati določila poslovnika. Predsednik zbornice postane Tisza, zakleti sovražnik splošne in enake volivne pravice, ki hoče s silo poraziti obstrukcijo. Vsekakor bo boj hud. Tisza baje namerava kar en bloc pustiti glasovati o brambni preosnovi.

GROFU STÜRGKHU SE ZDRAVJE BOLJŠA.

Z Dunaja se poroča, da bo ministrski predsednik grof Stürgkh tekem desetih dni ozdravel. Grof Stürgkh pride v zbornico že po binkoštnih počitnicah.

PRUSKA RAZLASTITVENA POSTAVA.

Iz Berolina poročajo: Gosposka zbornica se je posvetovala o naselniški spomenici. Poljedeljski minister dr. Schorlemer je v imenu vlade izjavil, da se bo uporabljala razlastitvena postava brez ozira na poljsko in nemško posest v vseh slučajih, kjer se posestvo proda.

PRUSKA ZBORNICA PROTI LJUDSKI VOLIVNI PREOSNOVI.

Dne 20. t. m. je odklonila pruska zbornica vse predloge, ki so merili na to, da bi se razširila volivna pravica za pruski deželni zbor.

NA RODU.

Lahi iščejo orožje in strelivo, ki so ga skrili Turki. Našli so 300 zabojev streliva. Udalo se je še 100 razkropljenih turških vojakov.

OBSTRELJEVANJE MARMARE.

Lahi so obstreljevali Marmaro, ker so se tu zbirali turški vojaki, ki so se z jadrnicami nameravali izkrcati na otoke. Italijani na azijskem obrežju ne nameravajo izkrcati vojakov, a preprečiti hočejo vsako zvezo med otoki in celino.

DRUŠTVA.

Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danica« na Dunaju ima v petek, dne 24. maja 1912 svoj prvi izredni občni zbor z dnevnim redom: Potrjenje polovnika. — Društveni lokal: Dunaj VIII., Schönborngasse 9, pritličje. — Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Razne stvari.

Novi velikan na morju. Konkurenca za zgradbo velikih luksuz-parnikov s »Titanicovo« nesrečo ni ponehala. White Star Linie se že pripravlja, da spusti v morje nov velikanski parnik »Gigantic«. Ta parnik bo parnik »Titanic« še znatno prekašal. »Gigantic« bo dolg 305 metrov. Že se govori tudi o zgradbi »Nad-Gigantica«, ki bo imel 20 nadstropij, 465 m dolžine, 134 m širine in ki bo lahko naenkrat prevažal 30.000 oseb. Na tem parniku bo tudi posebno sodišče, ki bo sodilo sporne zadeve, ki bi nastale med potniki.

Ekspedicija v notranjost Vezuva. Ravnatelj observatorija na Vezuvu Mallada je podvzel 16. t. m. s svojim slugo Varvaze drzno ekspedicijo v notranjost Vezuvovega žrela. Oba sta se spustila na 140 metrov dolgi vrvi v žrelo. V globočini 120 metrov sta zadela na širok poševen rob lave, ki sta ga prehodila naokoli. Nato sta splezala po drugi vrvi nadaljnih 100 metrov v žrelo in dosegla ogromno razpoko, ki je nastala 12. marca 1911. Profesor Mallada je ostal v žrelu nad dve uri ter zbiral zanimiva opazovanja. V več odprtih žrela so spustili na vrvcih termometre, pri čemer so zmerili temperaturo od 90 do 98 stopinj Celzija. Prof. Mallada je postavil v sredino žrela rdečo vizirno zastavo v svrhu merilnih del. Vsled zvepljene sopare in neznosne vročine drzna raziskovalca nista mogla ostati dalje časa v žrelu. Izvršila sta tudi več fotografičnih posnetkov in nabrala več zanimivih mineralij. Pri plezanju iz žrela sta bila v veliki nevarnosti vsled padajočega kamenja. Z velikim trudom sta prišla iz žrela in se vrnila v observatorij.

Zaradi »Bismarka« 20 kron. Pred prašnim okrajnim sodiščem je tožil čevljar Josip Svoboda lovca Mužika zaradi razžaljenja časti. Mužik je Svobodi nadel ime »Bismarck«, ki se ga je potem v domači vasi splošno prijel. Tožitelj je pred sodnikom skoro na glas jokal in zatrjeval je sodniku, da se čuti s tem globoko užaljenega. Pravil je sodniku, da se sedaj v njegovi vasi nahajata dva »Bismarcka«. Eden da je županov pes, drugi pa on. Njemu pa vaščani v zameno pravijo: »Golobučni Bismarck«. Okrajni sodnik je lovca Mužika obsodil na 20 K globe.

Rešenci s »Titanica« pomrli vsled gladi. Kapitana Rostona, poveljnika parnika »Charpatije«, ki je rešil ponesrečence s »Titanica«, se je silno slavilo, bodisi na Reki, kakor tudi drugod. Medtem ko je parnik »Charpatija« priplul v Reko, so pa naenkrat začele padati strele ogorčenja celega sveta zaradi odkritja, da Roston ni rešil vseh ponesrečencev s »Titanica«. Kapitan Smith parnika »Oceania«, ki je brat ponesrečenega poveljnika »Titanica«,

je poslal v New-York brezlično brzajavko, da je našel na onem mestu, kjer se je potopil »Titanica«, čoln, v katerem so bila tri trupla. »Oceanic« je plul dve miljki južno od mesta, kjer se je potopil »Titanica«, ko so naenkrat opazili na morskem površju malo ladjico. »Oceanic« je obstal ter odposlal dva čolna k njej. V ladjici so pa našli mornarji tri trupla, ki so že začela razpadati. V čolnu ni bilo niti trohice živeža ali vode, samo v nekem kotu so našli koščke plutovine, ki so jo nesrečneži strgali z rešilnih pasov in jedli, mučeni od gladi. Vsa tri trupla so v New-Yorku, kamor je priplul »Oceanic«, identifikirali. Eden je mornar, drugi je neki ladijski častnik, tretji pa je neki g. Beatt iz Čikage. V čolnu sta morala biti še dva ponesrečenca, ki sta morala umreti preje kot omenjena trojica, ter so ju vrgli v morje. To sodijo po tem, ker so na čolnu našli obleko za pet oseb. To odkritje je izzvalo silno ogorčenje proti poveljniku »Charpatije«, ki je zatrjeval, da je rešil vse ponesrečence s »Titanica«. Iz pripovedovanja rešenih je znano, da je parnik »Charpatija« dvignil usodni dan 17 rešilnih čolnov s ponesrečenci ob 10. uri dopoldne ter je odplul ob 11. uri 30 minut proti New-Yorku. Ves čas, dokler je bil parnik »Charpatija« na mestu katastrofe, se ni nikamor premaknil, temveč je na mestu čakal, da so se mu rešilni čolni sami približali. Kapitanu »Charpatije« sedaj očitajo, da se je prehitro oddaljil od mesta katastrofe in da ni dovolj preiskal morja. Ako bi preiskal površino morja na najmanj 20 morskih milj, bi se ne zgodilo, da bi ostal sedaj najdeni čoln »Titanica« neopažen in močje ž njim tudi še drugi. Nesrečnim ljudem, ki so pomrli vsled gladi, je bilo stokrat huje kot onim, ki so se potopili skupaj s »Titanicom«.

Stavka prevoznikov na Temzi. Iz Londona poročajo, da je organizacija prevoznikov na Temzi sklenila 19. t. m. pri celih vrsti podjetij stavko. Stavka sedaj 5000 do 6000 mož. Povod stavke je odpustitev 2000 delavcev, ker so se branili delati z neorganiziranimi delavci.

Velik požar. V Houstonu, državi Texas je vsled požara v trgovskem delu mesta škode za milijon dolarjev.

Išče se 100.000 poslov z mesečno plačo 100 kron. Newyorški obrtni nadzornik Robinson je poročal newyorškemu županu Gaynoru, da bi bila potrebna anonca: »Išče se 100.000 poslov z mesečno plačo 100 kron, da bi dobile gospodinjje v New Yorku potrebne posle. Gospe srednjih stanov morajo hišna dela v New Yorku same opravljati, ker proti tedenski plači sedem do osem dolarjev (40 K) ne dobe dekel.

Požar na Uršnih selih.

Dne 19. t. m. popoldne sta popivala v vasi Uršna sela, občina Toplice pri Rudolfovem dva delavca one proge belokranjske železnice, ki se nahaja v bližini vasi Uršna sela; to sta bila Jurij Kavčič, doma iz Železnikov na Gorenjskem in pa Jožef Bezeg iz Rakitnice pri Ljubljani. Kavčič in Bezeg sta prišla pred kratkim na delo k železnici in sta se hotela nastaniti na Uršnih selih, odkoder bi bilo pripravno hoditi na delo. Vaščani so ju pa povsod odklonili in vsled tega sta se vsa razjarjena podala v Janez Klobučarjev vinotoč na Uršnih selih ter tam izpila okrog sedem litrov vina. Kavčič, ki je postajal vedno bolj pijan, je začel groziti, češ, da ga bodo vaščani še dobro pomnili. Končno se je izrazil, da ima v žepu žveplenke, s katerimi hoče Uršna sela vpepeliti.

In v resnici. Okrog 7. ure zvečer se je pa zapazilo, da je izbruhnil na neki kovačnici, menda last Antona Petrina iz Uršnih sel, ogenj, ki je posegel na poslopje Janeza in Vincenca Klobučar in je Janezu Klobučarju razen drugega poslopja in premičnin, zgorelo tudi nekoliko prašičev; vsem trem pa devet poslopij z nekaterimi premičninami vred v vrednosti nad 10.000 kron. Oškodovani posestniki so zavarovani.

Požar se na druga poslopja v vasi ni razširil; to je preprečil veter, ki je vlekel razširjenju požara nasproti.

Požigalca Jurija Kavčiča so še isti večer izsledili ter ga izročili v Rudolfovo k sodišču in pravijo, da ne taji.

Jožefa Bezga pa je odpeljalo orožništvo k sodišču včeraj.

V BLEJSKEM JEZERU UTONIL.

V Blejsko jezero je ponoči zašel 49-letni mizarski mojster Nikolaj Tušek in utonil.

Telefonska in brzajavna poročila.

STRAŠNA AVTOMOBILSKA NESREČA.

Dedni princ Cumberlandski ubit.

Berolin, 21. maja. Princ Viljem Cumberlandski se je včeraj peljal v Kodanj k pogrebu svojega strica, danskega kralja, ki je umrl v Hamburgu. V avtomobilu sta bila poleg princa princčev komorni sluga Greve in sofer. Nekaj minut po peti uri popoldne je princ, ki je avtomobil sam vodil, pasiral kraj Friesack na Brandenburškem. Princ je vozil z hitrostjo 90 do 100 km na uro. Deset kilometrov od mesta popravljajo sedaj cesto. Princ je prezrl svarilno tablico in vozil je v isti brzini dalje po nanovo s kamenjem nasuti cesti. Pri tem je princ izgubil oblast nad avtomobilom in z vso silo zavozil v neko drevo. Princ je bil takoj ubit, zdrobljena mu je bila lobanja in oprsje udrti, komorni sluga Greve je odletel z avtomobila in si zlomil tilnik. Tudi Greve je bil takoj mrtev. Sofer si je zlomil roko. Prinčevi starši, ki so se z železnico peljali k pogrebu danskega kralja v Berolin, so prekinili potovanja. Truplo ubitega princa prepeljejo v Gmunden.

Gmunden, 21. maja. Tu je vsled smrti princa Viljema Cumberland splošna žalost. Z vseh poslopij plapolajo črne zastave.

Gmunden, 21. maja. Ponesrečeni princ Jurij Viljem Cumberlandski je bil najstarejši sin vojvoda Ernsta Augusta Cumberlanda in vojvodinje Thyre Cumberlandke. Rojen je bil 18. oktobra leta 1880. v Gmundu.

BURNA SEJA OGRSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Budimpešta, 21. maja. Današnja seja ogrskega državnega zbora je bila jako burna. Justhova stranka je povzročila hrupne prizore. Ker Justhovi niso dobili besede k poslovniku, so zahtevali tajno sejo. Justh je bil trikrat poklican k redu in izročen disciplinarnemu odseku. Hrupni prizori so bili pri čitanju demisije predsednika Navaya. Ko je dal podpredsednik besedo ministrskemu predsedniku, so Justhovi divje kričali in zahtevali opetovano tajno sejo. Ko je hotel govoriti ministrski predsednik, je kričal poslanec Lovasz: Ministrski predsednik nima besede, mi smo že večkrat zahtevali tajno sejo. Zbornični predsednik: Ministrski predsednik sme vedno zahtevati besede. Poslanec Lovasz je dalje razgrajal, nakar je podpredsednik tudi Lovaszja izročil disciplinarnemu odseku. Ministrski predsednik je med silnim hrupom izjavil, da obžaluje demisijo Navayovo. Justh ministrskemu predsedniku: Sramujte se! Ko je ministrski predsednik končal svoj govor, je sledila tajna seja.

DRUŽBA SV. CIRILA IN METODA ZA ISTRO.

Opatija, 21. maja. V Zametu se je vršila skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro. V preteklem poslovnem letu so znašali dohodki 174.344 K 90 vin., stroški 168.547 K 45 vin. Za predsednika je bil izvoljen poslanec Vekoslav Spinčič.

RAZPRAVA PROTI STJEPANU RADIČU.

Osjek, 21. maja. Sodišče je obtožnega Stjepana Radiča izključilo od cele obravnave, ker sta Radič in njegov zagovornik dejala predsedniku, da stavlja pričam vprašanja v prilog obtožitelja. Radiča so odpeljali v temnico. Obsodba bo proglašena danes zvečer.

ŽELEZNIŠKI SVETNIKI OZIROMA ŽELEZNIŠKI NADSVETNIKI.

Dunaj, 21. maja. Uprava državnih železnic namerava železniškim uradnikom petega in šestega činovnega razreda, ki imajo juristične in tehniške študije dati naslov železniški svetnik oziroma železniški nadsvetnik.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 21. maja. Zbornica je pričela z drugim branjem službene pragmatike.

RUSINSKA UNIVERZA.

Dunaj, 21. maja. Rusinskim deputacijam je izjavil notranji minister Heinold, da se bo kraj rusinske univerze z zakonom ugotovil.

STROKOVNI IZPITI ŽELEZNIČARJEV NA PRIMORSKEM.

Dunaj, 21. maja. Kakor znano, morajo železničarski uslužbenci nižjih kategorij pri tržaškem ravnateljstvu polagati zadevni strokovni izpit v nemščini. Mnogim železničarjem na Primorskem, ki niso večji nemškega jezika, delajo ti izpiti sitnosti in preglavice in vsled nezadostnega znanja nemščine zaostanejo tudi v službenem napredovanju. Po posredovanju poslanca prof. Mandiča se je posrečilo doseči pri tržaškem ravnateljstvu nekatere znatne olajšave pri strokovnih izpiti za one železničarske uslužbence nižjih kategorij, ki niso popolnoma večji nemščine. Poslancu prof. Mandiču so merodajni krogi na Dunaju zadržali, da se ukrenejo vsi potrebni koraki, da na tržaškem železniškem ravnateljstvu upoštevajo po možnosti okolnost, da bodo v bodoče nemščine nevedski primorski železničarji polagali strokovni izpit v slovenskem ali hrvaškem jeziku.

SRBSKA SKUPŠČINA.

Belgrad, 21. maja. Skupščina je z 84 proti 52 glasovom odobrila vse volitve, dasi je pričakovati demisijo vlade.

TURŠKO VOJNO BRODOVJE PRED DARDANELAMI.

Rim, 21. maja. »Tribuna« poroča iz Plovdiva: Turško vojno brodovje se pripravlja, da zasede Dardanele pri vходу, ker Turki računajo, da Lah Dardanele zopet napadejo. Turški mornariški krogi so nejevoljni, ker evropski vojaški kritiki grajajo nedelavnost turške vojne mornarice.

IZGON LAHOV IZ VILAJETA SMIRNA.

Rim, 21. maja. »Messagero« poroča iz Aten: Turki so dosedaj izgnali iz smirnskega vilajeta nič manj kakor 12.000 Lahov, večinoma delavcev in ribičev. Tri ladje, polne laških izgnancev, jadrajo deloma v Italijo, deloma v Egipt in se prijadrale v Pirej. Izgnanci so večinoma reveži, ki so bili prisiljeni v nekaj urah prodati svoje premoženje. Turki so na posredovanje nemškega konzulata izpustili iz zaporov 30 zaprtih Lahov, ki so jih tudi nato izgnali. Laške izgnance vozijo poleg parnika »Styria« avstrijskega Lloydja še američanski, rumunski in grški parniki. V Pirej vozita vsak dan dva parnika laške izgnance.

VOHUNSTVO V NEMČIJI.

Cassel, 21. maja. Kriminalna policija je aretirala mehanika Hossfelda, ki je obdolžen, da je izdal francoskim vojaškim oblastem v Belfortu vojaške skrivnosti. V Hossfeldovem stanovanju so našli veliko obtežilnega gradiva.

VOJAK UTONIL.

Pulj, 21. maja. Tu je pri kopanju utonil vojak 4. trdnjavskega polka Simončič iz Maribora.

LAKOTA NA HEBRIDIH.

London, 21. maja. Na otoku St. Kilda, ki pripada Hebridskim otokom, je zadnje čase prebivalstvo, 80 ljudi, strašno stradalo. Ladje namreč radi viharjev niso mogle prebivalcev preskrbeti z živežem. Ljudje so se preživeli z jajci morskih ptic. Predvčerajšnjim šele je parnik »Achilles« pripeljal prebivalcem St. Kilde meso.

PRISMOJENA MILIJONARKA.

London, 21. maja. Iz New-Yorka se poroča: Milijonarka Holland je priredila na čast svojemu psu Pekingju pojedino v hotelu Vanderbilt, h kateri je povabile še osem psov.

BOJ Z VLOMILCI.

Nauen, 21. maja. Orožništvo je sledilo dva vlomilca. Eden vlomilec je streljal in ustrelil nekega uradnega slugo. Nato so tudi orožniki streljali na vlomilca in enega ranili. Drugi vlomilec je nato svojega ranjenega tovariša ustrelil, da bi ga ranjenec ne izdal ter bežal dalje. Orožniki so streljali za njim in ga ustrelili.

Vozni red bo priložen »Slovenca« koncem tekočega tedna. S tem bodi popravljeno včerajšnje tozadevno poročilo.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
20	9. zveč.	736,0	15,1	brezvetr.	jasno	
21	7. zjut.	735,5	11,1	sr. jzah.	pol. obl.	0,0
	2. pop.	734,1	21,7	m. zjjzah.	sk. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 16,1°, norm. 14,6°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 21. maja 1912.

Pšenica za maj 1912	11,75
Pšenica za oktober 1912	11,37
Rž za oktober 1912	9,64
Oves za oktober 1912	9,21
Koruzna za maj 1912	9,16
Koruzna za julij 1912	9,17

Marjinih družbam

naznanjamo, da se bo dobilo

Najnovejše vodilo

od 20. maja naprej v vezavah po 1 K in 1-50 K. Pravilnik in obrednik sta nespremenjena ponatisnjena iz »Novega vodila«. V tretjem in četrtem delu pa Marijin apostol Grinjon uči, kako se pride k Mariji, in kako moliti tisti, ki je postal Marijin. Družbenica, ki še ni prebrala Grinjonovih vabil v Marijino družbo, naj si gotovo omisli »Najnovejše vodilo!« Všeč ji bo tudi najmodernejša oblika nove knjižice. — Mladeniška vodila se dobe še po 60 h. — Dekliška pa ne več. Pač pa še skup vezava z debelotisknim molitvenikom. — »Hči Brezmadežne« je v zadnjih izvodih v prodajalni »Ničman«.

Iščem dobro izurjeno

1648

Korespondentinjo

ki se razumi tudi na knjigovodstvo in je večja slovenskega in nemškega jezika. Prednost imajo take, ki so se vežbale v trgovini s sadjem. Nastop lahko takoj. Ponudbe z natančnim opisom dosedanjega službovanja pod »Korespondentinjo 1912«, pošto ležeče Pazin, Istra.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani

dež. dvorec

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznane izbornih pristnih

kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi vrste boljše kakovosti kakor: ze en, burgundec, rulandec, karmenet, rizling, itd. na prodaj. Oddaja se od 56 l. naprej. Postrežba točna in solidna, cene nizke. Zahtevajte cenike! 1643

Otročji voziček

eleganten, za ležati in sedeti, se proda. Vpraša se: Trubarjeva ul. št. 2. I. nad. dopoldne. 1642

Dva izurjena

1644

ključarska pomočnika

sprejme takoj v trajno delo Ivan Triller, ključavničarski mojster na Bledu.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani, Prešernova ulica številka 44.

Prireja pogrebe v Ljubljani in na deželi od najpreprostejših do najelegančajših vrst v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. Ima bogato zalogo vseh potrebnih za mrliče, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene krete, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perli. Najnižje cene.

Posebno se tudi priporoča onim sorodnikom na deželi, ki imajo svojce v deželni bolnici.

Te pogrebe oskrbuje po izredno nizkih cenah.

Za slučaj potrebe se vladno priporoča

JOSIP TURK.

**»SLOVENE« SE PRODAJA V TRSTU
IN OKOLICI PO 6 VIN. IZVOD:**

Franc Bajc, Via Geppa 23.
Andrej Bruna, Via del Rivo 44,
Trst.
Jakomina Kovač, trgovka, Sv. Križ
p. Trstu.
Mihael Lavrenčič, Piazza Caserma
št. 1.
Karolina Možé, trafika V. Mirama-
re 1, Južni kolodvor.
Pipan, Ponte della Fabreia.
Karol Schmelzer, knjigarna, Južni
kolodvor.
Tobakarna Sekovar, Piazza Caser-
ma 6.
Ivan Supanc, Rojan p. Trstu, Via
Vinc. Bellini 13.
Marija Trevisan, Via Fontana 22.
Dominik Vioda, Via a Monteorsi-
no 15.

Flinžgar: »Naša krič«. Igrokaz v štiri-
rih dejanjih. Založila »Katoliška Buk-
varna«. Cena 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. —
To je dosedaj naša najboljša ljudska
igra in budila bo povsod ljubezen do
naše krvi in zaupanje v njeno neusah-
ljivo moč. Koder jo bodo igrali, pustila
bo sled za seboj, kajti z njo nam je pi-
satelj podal kos naše domače zgodovine
v živi krepki besedi.

Trideset orlov lepo zaraščene gozda 1346
z lepo, eno- z 8 sobami in 2 kuhinjama
nadstropno vilo tik deželne ceste v St. Mar-
tina pri Rožniku se takoj prodaja. Cena 13.000 K.
Več pri J. Vosperniku, v Podravljah, Koroško.

Kupi so malo rabljen
8 HP bencin motor
Ponudbe pod »Motor« 1593 na uprav-
ništvo lista. 1593 5-1

Učiteljica
na enorazrednici v prijaznem kraju ob Du-
najske cesti na Gorenjskem želi menjati
službo s kakim g. kolegom ali g. kole-
ginjo enorazrednice ljubljanske okolice ali
kranjskega okraja. Naslov pove uprava
»Slovenca« pod št. 1613. 1613

*Priporočamo
manufakturno
trgovino*
J. Ciuha
Stari trg št. 1.
»POD TRANČO«.

Javna prodaja.

V konkurzni masi Gašperja Stimpf, neprotokoliranega trgovca v Šmar-
jeti se nahajajoče v zapisniku z dne 3. januarja 1912, opr. št. S 8/11/10, popi-
sano in sodno 2051 K 86 h cenjeno manufakturno in špecerijsko blago s šta-
cunsko opravo vred bo javno prodano

dne 25. maja 1912

na licu mesta v Šmarjeti.
Dražba se prične ob 10. uri dopoldne.
Ponudniki morajo položiti 10 odstotkov cenilne in oziroma izključno
vrednosti na roki podpisanega upravnika.
Pod cenilno vrednostjo se ne bo prodajalo.
Po domiku mora plačati dražitelj celo kupnino upravniku mase.
Za nadaljno shrambo blaga po domiku mora dražitelj sam skrbeti.
Za kakovost in količino predmetov, ki se prodajo, ter na popolnost in
resničnost inventurnega zapisnika konkurznega masa ne jamči.
Inventurni zapisnik si lahko ogleda vsak pri upravniku ali pa pri
sodnji v Mokronogu kadar hoče.

Mokronog, dne 14. maja 1912.

Gustav Omahen,
c. kr. notar, kot konkurzni upravitelj.

Štirinajstleten krepak
deček
iz Istre želi vstopiti kot vajenec pri klju-
čavničarskem ali kovarskem mojstru pod
pogojem, da dobi brezplačno hrano in obleko
s stanovanjem. Želi priti k vernemu rokodelcu.
Pojasniti se dobe pri upravi lista pod št. 1599.
(Znamka za odgovor.) 1599 3-1

Peki, pozor!

Napredaj je v lepem kraju Gorenjske

hiša z zelo pripravno pekarijo

Ker pride poleti veliko tujcev in radi
vsakdanjega prometa pri sodnji in
davkarji bi bila zelo potrebna ta obrt.
Več se izve pri upravi »Slovenca« pod
»št. 1587«. 1587

Sanatorij »Mirni dom«
priporočan od zdravnikov, sprejema
bolnike na živcih, tudi nevarne
histerične, bolne na srcu, želodcu,
pa take, ki so samo okrepčanja po-
trebni. — Cene so zmernne.
Vpraša naj se pri
Dr. Fran. Ceh, Gornja sv. Kungota
pri Mariboru. 1161

Prodaja se enonadstropna hiša

v njej se nahaja trgovina s specerij-
skim blagom. Trgovina obstoji že 20
let. Poizve se **Kapiteljska ulica 7/l.**

Konfekcijska trgovina
in 970 50
zavod za izdelovanje oblek
po meri
A. Kunc, Ljubljana
Dvorski trg Zidovska ulica
priporoča svoje izborne izdelke
vsakovrstnih pomladnih
oblačil.
Strogo solidna postrežba.
Najnižje, stalne cene.
Ilustrovani ceniki na razpolago!

Za birmo
dobite najcenejše, fine
in precizne ure, zlat-
nino, srebrnino ter
ure z znamko »TUP“
pri tvrdki
Lud. Černe
zlatar in trgovec
Ljubljana, Wolfova ulica 3.
Ceniki zastoj. 1236

Proda se v Trzinu 1601 5-1
hiša
z lepim vrtom in zasajenim drevjem na lepem
prostoru. Hiša ima pet stanovanj. Kupec naj se
zglasi do 26. t. m., sicer bo prodana na dražbi.
Več se izve pri g. Franc Hladniku, posestniku
in gostilničarju v Pristavi pri Trzinu, Gorenjsko.

Iz proste roke se prodaja v Kamniku
z 9 sobami in pritklino,
lepim sadnim vrtom, par-
kom in kopališčem, even-
tuelno se odda

VILA
STANOVANJE za poletje
s 3 sobami, popolno opremljeno. Poizve se
Ana Soss-dedič, Ljubljana. 1607

Birmanskim botrom in botream

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana
Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogo
izgotovljenih oblek
za dečke in deklice.

1568
Ceniki zastoj in franko.

Morsko kopališče
SELCE PRI CRKVENICI
Hrvaško Primorje.

Podpisana naznanja veleslavnemu občinstvu, da je prevzela v Selcih pri
Crkvenici, Hrvaško primorje, od g. gradbenega podjetnika Jos. Lončariča
novo sezidani hotel »Rokan« v svojo upravo in da odvarja hotel, kateri
leži v neposredni bližini morske obale, dne 26. maja t. l. Pred hotelom se
nahaja krasno kopališče z 80 kabinami in nudi kopališče vse udobnosti
moderna komforta, kakor tudi peščene in solnčnate kopeli. Za izbrano
kuhinja jamči moj dober glas kot bivša lastnica pensiona Villa Vera v
Lovranu. Točila se bodo med drugimi bela in rdeča dolenska in belo-
kranjska vina. Pension s celo oskrbo, s sobo in postrežbo od 7 do 9 K
dnevno. V Selcih se nahaja tudi nekoliko privatnih stanovanj in dam
na tozadevna vprašanja takojšnje odgovore. Postrežba slovenska, hrvaška
in nemška. Slovenski časopisi na razpolago.

Velespoštovanjem 1520
Dragica pl. Striga.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/4 % brez vsakega odbitka. Obresti se pri- pisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajni- ške liste po najugodnejših pogojih.	Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim od- borom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 % komunalnih zadolžnicah.	Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 %	Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pu- pillarno-varne komunalne za- dolžnice in zastavne liste.	Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska. Uradne ure za širanske usak delavnik od pol 9. ure do- poldne do 1. ure popoldne.
--	---	---	--	---